

[Helge Nielsen.]

at man på denne måde skaber bedre beskæftigelsesmuligheder. Vi er parat til en velvillig og grundig udvalgsbehandling af dette forslag og anbefaler, at det henvises til udvalget vedrørende rationalisering af statens administration.

Langkilde: Det foreliggende lovforslag er resultatet af nogle overvejelser bl. a. i administrationsrådet og i boligministeriet igennem nogle år, og jeg mener, at det er et overordentlig lykkeligt resultat, man er kommet til i disse overvejelser. Det er væsentligt, at man herved aflaster boligministeriet for en række konkrete administrationsopgaver for at skabe mulighed for, at ministeriet i højere grad kan hellige sig det, som må være væsentligt og principielt, nemlig problemerne om planlægning og vejledning. Samtidig decentraliserer man direkte ansvaret for de enkelte byggeopgaver til de steder, hvor det bør ligge, og hvor det er praktisk rigtigt at det ligger, nemlig de enkelte styrelser.

Der er ingen tvivl om, at den ordening, vi har haft med dette byggeri, hvor meget væsentlige ting har skullet gå igennem boligministeriet, har været en vældig belastning for ministeriet, og samtidig har det vel også i nogen grad forsinket arbejderne. Nu lægges ansvaret også i praksis på de enkelte styrelser, og det finder vi er meget vigtigt. Samtidig åbnes der mulighed for, at de erfaringer, der hidrører fra de enkelte byggeområder, samles i det udvalg, som ministeren vil nedsætte, og som skulle kunne virke vejledende i de statsopgaver på byggeriets område, som skal udføres i de kommende år.

Det er helt givet, at det er nødvendigt og rigtigt med henblik på billiggørelse af dette byggeri, at man søger at udnytte erfaringerne ved planlægning og udnyttelse af typefremstillede ting, som kan anvendes i byggeriet, og jeg ser det som en meget vigtig side af dette arbejde. Man har vel forsøgt på det tidligere, men jeg synes ikke, resultaterne helt har stået mål med ønskerne. Nu er der lagt en linje i dette lovforslag, og det skulle meget gerne give resultater i praksis.

Det spørgsmål rejses ofte: bygger staten for dyrt? Den almindelige, måske lidt primitive opfattelse, som hersker på det felt, er,

at det er ydre ting, flothed og monumentalitet, som gør, at statens byggeri og andet offentligt byggeri er dyrt. Man må vel sige, at det er rigtigt, som det hedder i ministerens forelæggelse, at det, der spiller en rolle i denne henseende, er ukvalificeret varetagelse af bygherrefunktionen. Det har der utvivlsomt manglet. Der er også tale om en overdreven anvendelse af specialudformning. Der har været manglende koordinering og typisering, og der har endelig været fastholdt en forældet licitationsform. Dette er formentlig det reelle grundlag for den kritik, der kan være af statens byggeri, hvorimod det, der måske er den almindelige opfattelse af det, nemlig at det er for flot, tror jeg ikke spiller nogen afgørende rolle.

Jeg har noteret mig, at ministeren har givet udtryk for, at opgaverne arkitektmæssigt bør spredes i videre omfang. Tidligere tiders statsbyggeri har i høj grad været udtryk for de arkitektoniske strømninger på det pågældende tidspunkt, ofte på en meget markant måde, så man kan sige, at der er efterladt os noget værdifuldt på disse felter. Fordi man nu vil bygge billigt og rationelt og gøre det på en økonomisk måde, skal man jo ikke gøre det ringere arkitektonisk. Den periode, vi repræsenterer, bør vel også, selv om byggeriet er økonomisk og rationelt tilrettelagt, kunne efterlade sig nogle ting, som arkitektonisk hæver sig over det rene fabriksbyggeri, som man ofte synes det statslige byggeri ligner.

Jeg synes heller ikke, man skal afvise, at de store fremskridt på arkitekturområdet er fremkommet ved arkitektkonkurrencer. Selv om man vil tilrettelægge byggearbejdet og tage hensyn til byggeledelsens betydning — jeg vil stærkt understrege, at det er en ting, som ministeren er meget inde på — skal der også være mulighed for at tage de fremskridt med, som kommer ved konkurrence mellem dygtige arkitekter. Vi skal ikke føle os bundet til nogle bestemte, enten de er kongelige bygningsinspektører eller på anden måde knyttet til staten, men må søge at få de nye talenter ind og også på den måde skabe muligheder for fremskridt. Der ved kan vi også efterlade os nogle arkitektoniske værker, som kan bidrage til, at vore efterkommere synes, at det da ikke har været nogen helt trist periode, vi har levet i.

Det er meget påkrævet, som også bebudet